

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 74721-2023

Onderwerp: Vaststellen Omgevingsvisie gemeente Maashorst

Auteur	: Lars Schopen
Domein/team	: Ruimte / Planvorming en ontwerp
E-mail	: Lars.Schopen@gemeentemaashorst.nl
Port.	: F.J.M. van Lankvelt

Effect op de begroting

Ja Nee

Onderwerp

Vaststellen Omgevingsvisie gemeente Maashorst

Voorstel

1. De Omgevingsvisie gewijzigd vast te stellen;
2. De Omgevingseffectrapportage gewijzigd vast te stellen;
3. In te stemmen met de beantwoording van de zienswijzen.

Inleiding

Ten behoeve van de inwerkingtreding van de Omgevingswet stelt iedere gemeente in Nederland een Omgevingsvisie op: een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. De fysieke leefomgeving is breder dan alleen de ruimtelijke aspecten. De wet noemt verplichte aspecten die integraal terug moeten komen in de Omgevingsvisie. Een Omgevingsvisie gaat in op de samenhang tussen actuele landelijke trends die worden doorvertaald op gemeentelijk niveau op het gebied van ruimte, water, milieu, natuur, landschap, mobiliteit, infrastructuur, wonen, gezondheid, cultureel erfgoed etc. Het gaat bijvoorbeeld over hoe we omgaan met wonen in onze gemeente en waar we ruimte willen bieden aan bedrijvigheid. Maar ook hoe we natuur willen beschermen en versterken en hoe we om willen gaan met de transitie van het landelijk gebied. Of hoe wij er voor zorgen dat inwoners gezond oud worden binnen onze gemeente.

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Vanaf dat moment heeft iedere gemeente nog 3 jaar de tijd om een Omgevingsvisie conform de Omgevingswet vast te stellen. Als gemeente Maashorst willen wij, om goed voorbereid te zijn en de juiste beleidsmatige keuzes te kunnen maken, graag zo snel mogelijk beschikken over een vastgestelde Omgevingsvisie. Hieraan is de afgelopen 2,5 jaar intensief gewerkt. In dit traject zijn ook stakeholders en inwoners van de gemeente Maashorst betrokken.

Een Omgevingsvisie is vormvrij. De gemeente bepaalt het detailniveau, sectoren en thema's. De samenhang en het lange termijn karakter van de Omgevingsvisie bestaat globaal uit 3 stappen:

1. Actuele ontwikkelingen in kaart brengen die spelen in de gemeente;
2. Bepalen van urgente thema's (zoals woningbouw, transitie van het landelijk gebied, bodem & water etc.);
3. Ambities voor de lange termijn opstellen.

Om na te gaan of de keuzes die gemaakt worden door de gemeente Maashorst milieueffecten hebben is het verplicht om naast de Omgevingsvisie een Omgevingseffectrapportage te maken. In de omgevingseffectrapportage zijn de effecten, van de keuzes die gemaakt zijn in de Omgevingsvisie, getoetst. Ook zijn alternatieve keuzes beoordeeld om na te gaan welke effecten deze zouden hebben t.o.v. de voorkeursvariant. Dit betreft een rapport opgesteld door een extern bureau die op een objectieve wijze heeft getoetst hoe wij op verschillende gebieden scoren door de keuzes die wij maken.

De ontwerp Omgevingsvisie heeft van 14 augustus 2023 t/m 25 september 2023 ter inzage gelegen. In die termijn zijn 57 zienswijzen ingediend. Na afloop van de zienswijzentermijn zijn alle zienswijzen en adviezen verwerkt in een Nota van Zienswijzen en de ontwerp Omgevingsvisie daar waar dit nodig geacht aangepast. Gelijktijdig met de terinzagelegging heeft de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage over de Omgevingseffect rapportage geadviseerd.

De Omgevingsvisie is vormgegeven aan de hand van een interactieve Pdf. In I-babs is het niet mogelijk om een versie te uploaden met behoud van de interactieve werking. Voor de beste leeservaring adviseren wij u de Omgevingsvisie te downloaden en raadplegen via onderstaande link. Dit is ook de versie zoals deze later openbaar beschikbaar zal zijn voor eenieder:

[Omgevingsvisie gemeente Maashorst](#)

Beoogd effect

Het vastleggen van kaderstellend beleid voor de gehele fysieke leefomgeving van de gemeente Maashorst op basis waarvan toekomstige beleidsmatige keuzes gemaakt kunnen worden.

Argumenten

1.1 De Omgevingsvisie is kaderstellend voor de gemeente Maashorst

De Omgevingsvisie (bijlage 1) is de integrale langetermijnvisie van de gemeente Maashorst voor de hele fysieke leefomgeving van ons grondgebied. Een Omgevingsvisie is zelfbindend: het bindt de gemeente Maashorst om zich in te spannen de in de Omgevingsvisie vastgestelde doelen te verwezenlijken. De Omgevingsvisie bestrijkt de hele breedte van de fysieke leefomgeving zoals bedoeld in de Omgevingswet (zie inleiding). De Omgevingsvisie is daarmee niet een optelsom van beleidsvisies voor de diverse domeinen, maar een samenhangende visie op strategisch niveau. Het helpt de gemeenteraad om op hoofdlijnen te sturen en het geeft het college focus en een basis voor het eigen handelen. De Omgevingsvisie is hiermee de basis van toekomstige beleidskeuzes en nog op te stellen beleidsdocumenten waarmee nader invulling gegeven wordt aan de uitvoering.

1.2 Elke gemeente is verplicht om een Omgevingsvisie vast te stellen

De Omgevingsvisie is één van de verplichte kerninstrumenten uit de Omgevingswet. Het Rijk maakt een nationale Omgevingsvisie (NOVI), de provincie een provinciale Omgevingsvisie (POVI) en de gemeente een gemeentelijke Omgevingsvisie (GOVI). De Omgevingsvisie is zelfbindend voor de bestuurslaag die het heeft opgesteld. De Omgevingsvisie van het Rijk en van de provincies, de NOVI en de POVI's, werken niet rechtstreeks door in de Omgevingsvisie van de gemeente. De gemeenteraad dient wel rekening te houden met Omgevingsvisies van andere bestuursorganen.

1.3 De Ontwerp Omgevingsvisie is aangepast naar aanleiding van zienswijzen en ambtelijke opmerkingen

De Ontwerp Omgevingsvisie heeft ter inzage gelegen. Daarop zijn 57 zienswijzen binnen gekomen. Een deel van de zienwijzen heeft geleid tot tekstuele aanpassingen aan de Ontwerp Omgevingsvisie (zie beslispunt 3.). Dit heeft echter niet geleid tot andere keuzes op de thema's. Daarnaast heeft de ambtelijke organisatie de 'puntjes op de i' gezet en zijn er op voorstel van collega's nog tekstuele aanpassingen en aanscherpingen gedaan. Dit laatste was met name gericht op concretisering. Alle gedane wijzigingen zijn in de voorliggende versie van de Omgevingsvisie gemarkeerd. Dit zodat de vergelijking met de ontwerp Omgevingsvisie door eenieder eenvoudig gemaakt kan worden.

2.1 In de Omgevingseffectrapportage worden de keuzes die gemaakt zijn in de Omgevingsvisie nader onderbouwd en getoetst

Een Omgevingsvisie markeert ambities en doelen en geeft richting aan welke ontwikkelingen, onder bepaalde voorwaarden, welkom zijn. Deze keuzes kunnen milieueffecten hebben. In de omgevingseffectrapportage (bijlage 2) zijn de effecten, van de keuzes die gemaakt zijn in de Omgevingsvisie, in kaart gebracht. Ook is inzichtelijk gemaakt wat de effecten zouden zijn als er alternatieve keuzes gemaakt zouden zijn. De omgevingseffectrapportage wordt samen met de Omgevingsvisie vastgesteld door de raad.

3.1 De zienswijzen zijn goed te beantwoorden of waar nodig verwerkt in de gewijzigde Omgevingsvisie

Tijdens de zienswijze termijn zijn in totaal 57 zienswijzen ingediend. De concrete beantwoording van de zienswijzen is terug te vinden in de Nota van zienswijzen (bijlage 3). De gehele zienswijzen zijn toegevoegd als bijlage 4. De voorgestelde aanpassingen zijn verwerkt in de voorliggende Omgevingsvisie. In algemeenheid kan gesteld worden dat de zienswijzen niet tot inhoudelijke wijzigingen hebben geleid. Wel zijn op basis van de zienswijzen tekstpassages nader geconcretiseerd of aangescherpt. Deze aanpassingen zijn weergegeven in de Nota van zienswijzen en gemarkeerd in de laatste versie van de Omgevingsvisie zodat de wijzigingen t.o.v. de ontwerp Omgevingsvisie zichtbaar zijn.

Kanttekeningen

1.1 De Omgevingsvisie is slechts één van de beleidsinstrumenten onder de Omgevingswet

De Omgevingsvisie schets het beeld waar wij naartoe willen als gemeente. Het geeft geen concreet antwoord op de vraag "hoe wij daar gaan komen". Dit is een vraag die nadere invulling krijgt aan de hand van andere, onder de Omgevingswet beschikbare, instrumentaria. Zo is er het programma en het omgevingsplan. Deze instrumenten worden belangrijke schakels in de beleidscyclus van de gemeente Maashorst waarmee een nadere invulling aan de Omgevingsvisie gegeven wordt om de "hoe-vraag" te beantwoorden. Hierdoor vormen deze instrumentaria gezamenlijk een samenhangend geheel. Om eenduidig met deze nadere invulling aan de slag te kunnen dient echter allereerst de richtinggevende Omgevingsvisie vastgesteld te worden.

1.2 Raad heeft eerder vragen gesteld of het 'Pas op de plaats-beleid' voldoende terugkomt in de Omgevingsvisie.

Bij de behandeling van 'harmonisatie milieuregelgeving' in november is de vraag naar voren gekomen of het 'Pas op de plaats-beleid' voldoende is opgenomen in deze Omgevingsvisie. Zoals toen ook aangegeven komen de beleidsregels uit het 'Pas op de plaats-beleid' niet één op één terug in deze Omgevingsvisie. Wel zijn er voldoende haakjes opgenomen in deze Omgevingsvisie waardoor het uitgangspunt/doel van dit beleid voldoende geborgd is in de Omgevingsvisie. De omgeving rondom de dorpen ligt namelijk in Schil 2 (gemengd samenleven). In deze schil wordt benadrukt dat zeker dicht bij de dorpen landbouw in harmonie moet zijn met de andere gebruikers van het gebied en nieuwe ontwikkeling in ieder geval moeten bijdragen aan een verbetering van de volksgezondheid en een afname van geurhinder. Daarmee wordt voldoende geborgd dat ongewenste ontwikkelingen van veehouderijen op korte afstand van de bebouwde kom worden voorkomen.

2.1 De commissie MER adviseert de Omgevingsvisie nader uit te werken

Als gemeente zijn wij verplicht om advies te vragen op de Omgevingseffectrapportage. Dit uitgebrachte advies is toegevoegd als bijlage 5. Globale strekking van het advies is dat de opgestelde Omgevingseffectrapportage past bij het detailniveau van de Omgevingsvisie. Wel adviseren zij om de ambities die wij gesteld hebben in de Omgevingsvisie nader uit te werken. Dat advies is een logisch gevolg van het feit dat wij, zoals gezegd in kanttekening 1.1 gekozen hebben voor een Omgevingsvisie op hoofdlijnen. Wij snappen dit advies en die nadere uitwerking zal plaatsvinden in de nog op te stellen programma's en Omgevingsplan waarin de gestelde ambities nader uitgewerkt worden tot concrete keuzes. Bij de opstelling van die instrumenten zal het uitgebrachte advies van de commissie-MER in acht genomen worden. Ook hebben wij de Omgevingseffectrapportage aangevuld voorafgaand aan de gevraagde besluitvorming. Hoe het

advies van de commissie MER verder verwerkt is/wordt in het gemeentelijk beleid is opgenomen in bijlage 6.

3.1 In eerste instantie waren niet alle zienswijzen meegenomen in de beantwoording

Aanvankelijk zou besluitvorming plaatsvinden in de raadsvergadering van 22 februari 2024. In het traject is echter gebleken dat toen niet alle zienswijzen meegenomen waren in de beantwoording. Hierdoor is deze besluitvorming niet doorgegaan. Deze zienswijzen zijn nu alsnog meegenomen in het traject en op dezelfde zorgvuldige wijze voorzien van een beantwoording.

Financiën

Het proces dat doorlopen is om te komen tot de Omgevingsvisie is gedekt uit de reeds beschikbare middelen onder het programma Invoering Omgevingswet. De Omgevingsvisie heeft na de vaststelling geen directe financiële gevolgen. Eventuele uitwerkingen van de Omgevingsvisie, in bijvoorbeeld programma's, kunnen in de toekomst wél financiële gevolgen hebben. Dit zijn echter separate trajecten die op dat moment los voorgelegd zullen worden aan college (en waar nodig raad) met eventuele bijbehorende financiële consequenties.

Duurzaamheid

Dit voorstel is van belang om te komen tot een gedragen Omgevingsvisie waarin duurzaamheid (in de breedste zin) een leidend principe is.

Participatie

In de Omgevingsvisie moet staan hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen bij de voorbereiding betrokken zijn. En wat de resultaten daarvan zijn. Deze motiveringsplicht is geregeld in artikel 10.7 van het Omgevingsbesluit. De overheid mag zelf weten hoe zij daar invulling aan geeft. In dit traject hebben verschillende participatie/contactmomenten plaatsgevonden:

College en gemeenteraad

Er hebben in het afgelopen twee jaar verschillende informatie momenten plaatsgevonden met het college en de gemeenteraad om te toetsen of de uitwerkingsrichting gedeeld wordt en de raad en college bij te praten. De uitwerkingsrichting die nu uitgewerkt is tot Omgevingsvisie is door het college onderschreven in de college vergadering van 31 januari 2023 en 16 maart 2023 opiniërend (met een positieve uitkomst) met de commissie Ruimte, Economie en Financiën besproken. De input die geleverd is in de commissie REF is meegenomen in de verdere uitwerking (zie bijlage 7). Op 23 november 2023 is de raad bijgepraat over de stand van zaken voorafgaand aan de komende besluitvorming.

Externe partijen

Extern hebben de volgende participatie momenten plaatsgevonden:

- Burgers en ondernemers (14 t/m 21 juni 2022 in elke kern);
- Belangenorganisaties (19 juli 2022);
- Overheidspartners (14 oktober 2022);
- Burgers, ondernemers en belangen organisaties (22 november 2022 in Reek en 26 november 2022 in Uden);
- Overheidspartners (9 februari 2023);
- Inloopmomenten voor eenieder tijdens ter inzage termijn (3 augustus 2023, 15 augustus 2023, 29 augustus 2023 en 15 september 2023).

Als afronding van het participatietraject hebben wij met ieder die een zienswijze heeft ingediend contact opgenomen. Hierbij hebben wij uiteindelijk bijna iedereen kunnen spreken. Dit om enerzijds toe te lichten hoe we de betreffende zienswijze wel/niet hebben kunnen meenemen en anderzijds om de indiener in de gelegenheid te stellen om een verhelderend gesprek te voeren met ons.

Tevens hebben wij een visueel van de Omgevingsvisie gemaakt (bijlage 8). Deze visueel is bedoeld om een ieder in de toekomst een snel overzicht te geven van de inhoud van de Omgevingsvisie.

Communicatie

Het raadsbesluit wordt via de daarvoor geëigende gebruikelijke wegen gepubliceerd.

Daarnaast worden de indieners van een zienswijze per brief op de hoogte gesteld van het raadsbesluit.

Vervolg

Bij een positief besluit op voorliggend voorstel is het traject om te komen tot een Omgevingsvisie afgerond. Het overkoepelende programma Invoering Omgevingswet loopt wel nog door. Zo wordt er onder andere verder gewerkt aan het Omgevingsplan, dat op basis van de Omgevingsvisie vormgegeven zal worden. Ook worden er vanuit verschillende beleidsvelden gewerkt aan beleidsprogramma's die verder invulling geven aan de uitvoering van de Omgevingsvisie, hierbij worden het college en de gemeenteraad wederom betrokken.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

Bijlage 1. Omgevingsvisie gemeente Maashorst, documentnummer: 74721-2023:153341

Bijlage 2. Omgevingseffectrapportage, documentnummer: 74721-2023:914515

Bijlage 3. Nota van zienswijzen, documentnummer: 74721-2023:069407

Bijlage 4. Ingediende zienswijzen, documentnummer: 74721-2023:012017

Bijlage 5. Advies commissie MER, documentnummer: 74721-2023:001229

Bijlage 6. Verwerking van Advies commissie MER: 74721-2023:562665

Bijlage 7. Verwerking input commissie REF, documentnummer: 74721-2023:092327

Bijlagen ter informatie

1. Bijlage 8. Visual Omgevingsvisie, documentnummer: 74721-2023:264346

Maashorst, 25 maart 2024

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris,

de burgemeester,

José A.G. Aken
23-05-2024

Hans J. A. van der Pas
27-05-2024